

Nepriklausoma Lietuva

LITHUANIAN INDEPENDENCE • INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 34(2161)

1975 m. RUGPIŪČIO - AUGUST 27 d.

CANADA - MONTREAL - (Established 1941).

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

PERVERSMUI ĮVYKUS

Mujibur Rahman

Bengalija- Bangladesh su 75 milijonais gyventojų, prieš dvi savaites pergyveno smurtinę perversmą. Karščių grupė apkaltino šelchą Mujibur Rahman nesugebėjimu valdyti krašto, nuvertė valdžią, nužudydami jį, premjerą Mosisoor Ali ir dar du pačius artimiausius. Nauju prezidentu pasiskelbė Khondakar Mustak Achmed, ir su juo kraštas perėjo į Islamų valdymo rankas.

Nužudytasis šelchas, nusivylęs lėtu progresu ir augančia krašte anarchija, pravedė parlamente nuostatą, perleidamas į prezidentinę valdymo formą, duodančią jam daugiau galių.

Bengaliai jį vadino Tėvu, nes prieš 4 metus jis iškovojo savo kraštui nepriklausomybę nuo Pakistano. Jo vyriausybė gana glaudžiai bendradarbiavo su Indija, tačiau ji ekonomiškai nieko negalėjo nualinti Bengalijai padėti, patį stokodama maisto.

Khondakar paskelbė, kad perversmas įvyko vardan geriausių tautos interesų. Nužudytas prezidentas sukilusių pranešimu, palaikytas su "pilna garbe". Suėmti ir teisiami krašte tebevyksta.

PORTUGALIJOS NERAMU

Portugalijoje tebesitęsia didelis neramumas, bandant suvaldyti komunistų mažumos slautėjamą ir nelegalų jėgos vartojimą.

Jelgu radikalėjai ir nuosaukiejai laimėtų prieš komunistus, vistiek Portugalijos ateitis neaiški. Galbūt ji išvengs Rytų Europos diktatūros, tačiau, išsilaikys tik neortodoksiskos, kitokios diktatūros rėmuose.

IZRAELIS TAIKOS IŠVAKARĖSE

Henry Kissinger'is ir vėl Izraelyje. Šį kartą lauklama su pagrindu galutinio taikos susitarimo.

Idomu, kad kal kurie katalai Tel Avive prie JAV ambasados skelbia: Amerika, saugokis! Kissinger'is yra rusų agentas!

Izraelis skundžiasi, kad Kissinger'is privertė atiduoti viską, ką jie buvo "atsisakę duoti... ir dar daugiau".

MONTREALIS "ATOSTOGAUJA"

Jau III-ia savaitė, kaip atostogauja streikuojantys darbuotojai. Šiuo metu Montrealyje randasi apie 300 nepalaidotų, laikomų specialiuose šaldytuvuose.

Kažkaip balsu pagalvoti, kad nėra kito būdo spręsti konfliktams, ir joks atsivėlimas į pailęstų žmonių jausmus, atrodo, neįmanomas. Taip trūmuoja biznio karštingė...

Jau savaitė laiko, kaip streikuojantys Montrealio miesto šoferiai. Šiuo metu miesto susisiekimo įstaiga skelbia 50-60 ml. dol. deficitą. Kai kurie žmonės kaltina federalinę valdžią už infliacijos netvarkymą, o provincinę už perdidelius rūpesčius ml. žiniškais projektais ir ignoravimu kasdienio gyvenimo problemų.

Miesto burmistras, vos atsiradus problemoms- reguliariai išvyksta tvarkyti didelių. Jis egzistuoja tik tokiu masto problemom, kaip, sako daugelis, James Bay.

Autobusų ir metro šoferiai nori tokio pat atlyginimo, koki gauna Toronto miesto šoferiai. Žinoma, apie žmonių varginimą jie negalvoja.

BENDRUOMENYBĖS

VLIKO PIRMININKO PRANEŠIMO SANTRAUKA

Dr. Kęstutis Valiūnas, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas, grįžęs iš Skandinavijos, sukviesiems mūsų spaudos ir radijo valandėlių veikėjams papasakojo Helsinkio ir Stockholmo įvykius, kuriuos jis patyrė ten išbuvęs ištisą savaitę. Jis kalbėjo:

"Buvo sunkumų, bet darėm, ką galėjome," kalbėjo toliau Valiūnas. "Pačioje konferencijoje buvo mums darbų. Vliko pasirodymas 1973 metais Helsinky sudarė palankesnes sąlygas pasirodyti ir dabar. Laimėjome daugiau negu tikėjome. Dabar Helsinkio spauda iš karto mums paskyrė daug dėmesio.

"Vliko darbas įėjo į naują etapą. Europa laukia geresnių santykių su Rytis. Po dvejų metų Belgrade vėl suvažiuos tų valstybių atstovai ir patikrins šios konferencijos rezultatus.

ntų varginimą jie negalvoja. Negalvoja apie tai per daug. Negalvoja, atrodo, visi nori tik sau pratešti atostogas prieš il- gą savaitę.

Mes, pėstieji, nenustebime, jei bus padarytas saliamoniškas sprendimas- pakelti bilietų kainas...

SAUSRŲ PASEKMES

Granby srityje, 50 m. į rytus nuo Montrealio, praligusios sausros sumažino geriamo vandens kiekius iki tokio laipsnio, kad vandenį taupant, numatoma laikinai uždaryti apie 140 dirbtuvų.

"Vykdami i Helsinkį, turėjome du planus. Jei Helsinky būtų neįmanoma pasirodyti U. Gra- vai ir man, tai veikty kita grupė incognito. Gaila, iš Stockholmo lietuvių nebuvo atvykę.

"Helsinky išeinant iš lėktuvo, tikrino mūsų pasus ir mus sulaukė. Mums pareiškė: Jūs nesat areštuoti, bet mes nežinom, ar jūs galite judėti po miestą."

(Čia dr. Valiūnas parodė laikraštį su U. Gravos ir jo nuotraukomis.)

"Po 4 val. ir 20 minučių, JAV ambasada išikišus, mus paleido ir leido apsigyventi viešbutyje toliau nuo miesto centro.

"Valstybių delegacijos, kurios gyvenimo ne ambasadoje, o viešbutyje, buvo izoliuotos. Joms pasiekti reikėjo specialaus policijos leidimo. Su JAV delegacijos nariais buvome susitikę restorane. Amerikiečių delegatai įtikinėjo, kad viskas labai gražu. Trys delegacijos nariai (jų pavardžių Valiūnas neminėjo) pažadėjo ateityje padėti.

"Didelių demonstracijų nebuvo galima sutelkti, bet iš Švedijos i Suomiją buvo atvykę estų, latvių ir net keli švedai. Jie pasiskirstė mažomis grupėmis ir demonstravo. Vienas net prisirakino grandinėmis prie vieno paminklo Esplande parke.

"Mažos demonstrantų grupės pasirodydavo įvairiose vietose. Policija jų negalėjo pagauti. Suėmė tik du demonstrantus, kurie prie vieno viešbučio lipdė plakatus. Švedų laikraštis Suomijoje pirmame puslapyje paminėjo Pabaltijo atstovų atvykimą. Suomiai prašė nedaryti ekscesų, bet apskritai mums buvo labai palankūs.

"Spaudos konferencijos Helsinky sušaukti negalėjome. Ją sušau-

kėm grįždami Stockholme. Buvo Olandijos, Belgijos, V. Vokietijos, Suomijos žurnalistai, iš viso 15. Pasakėm jiems tai, kas buvo parašyta Vliko memorandume."

Trumpai apie šiuos visus dalykus pakalbėjęs savo pranešimą pailustravo suomiškais ir švediškais laukraščiais, kuriuose yra ir nuotraukų ir straipsnių apie Baltijos kraštus. Dr. Valiūnas ypatingai pabrėžė, kad baltiečių pasirodymas Helsinky ir Stockholme Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos pabaigtu- vty metu, "Davė mums daugiau, negu buvome numatę ar bent galėję tikėtis savo pasirodymais pasiekti".

Tuo pačiu pradedamas ir naujas savo tautų laisvinimo laikotarpis. Korespondentų paklaustas bendrai apie valstybių vtršūnų konferenciją, Vliko pirmininkas atsakė, kad Prancūzijos prezidentas Valery Giscard d'Estaing pasakęs geriausią kalbą konferencijoje. Vėliau, sutikęs Prancūzijos delegacijos narius, Valiūnas padėkojęs už prezidento kalbą. Jam buvo atsakyta, kad Lietuva Paryžiuje esanti labai gerai atstovaujama.

Visa šita rodyte rodo du labai svarbius dalykus mūsų kovose dėl Lietuvos laisvės:

1. Reikalingumas baltiečių atstovams išbrauti i Europos valstybių sukurtus, kuriuose sudarinėjami bendri nauji europiniai planai, ir
2. Reikalingumas visų trijų Baltijos tautų Santalkos, kad būtų galima išvystyti efektingą ir darnią veiklą.

• Ekspertų laikomas vienu iš geriausių dienraščių JAV "St. Louis Post-Dispatch" rugpjūčio 10 d. įdėjo ilgesnį straipsnį apie Baltijos valstybes, užvardinęs "Estija, Latvija ir Lietuva- atsime- nate jas?". Korespondentas, Curt Matthews, kritiškai pažvelgia i prezidento Ford'o ir jo štabo dviveldišką politiką, kuri iš vienos pusės pasisako prieš Baltijos valstybių inkorporavimo pripažinimą ir iš kitos pusės Helsinkyje užtikrina sovietams, kad jų sienos "nellečiamos".

• "Wyoming Valley Today" laikraštyje tilpo ilgesnis pasikalbėjimas su prof. Bronlu Kaslu. Jame jis tvirtina, kad prezidento Ford'o susitikimas su Rytų Europos išsivijos vadais ir jo pareiškimas, kad nepripažįsta Baltijos valstybių inkorporavimo, yra didelis baltiečių laimėjimas. Jo nuomone, Helsinkio konferencija neturėjo neigiamos pasekmės Baltijos valstybių išlaisvinimui.

ELTA

INFORMUOJA

ELTOS Informacijų biuletenis pažymėtas 1001 numeriu pasirodė rugpjūčio 19 d. data.

Eltos informacijos tremtyje buvo pradėtos leisti V. Vokietijoje 1945 m. Tais 30 metų sukaktis!

Po kelerių metų Vokietijoje buvo pradėtas leisti Elta-Pressendienst, Italijoje Elta-Press, Amerikoje-Elta Information Service, Argentinoje- Elta-Boletín Del Servicio Informativo Lituaniano, Lebanone- arabų kalba, Prancūzijoje-Elta Bulletin Lithuanien, Brazilijoje- portugalų k. Buletin EltaServico Informativo Lituaniano.

Šiuo metu nebelaidžiama: Elta-Pressendienst- ratinkamo redaktorius/ arabų kalba/ redaktorius išsiskelęs iš Lebanono/. Ispanų kalba leidžiamas latvių, lietuvių ir estų biuletenis Noticiario delos Paises Balticos. Taip pat ir Sao Paulo portugalų kalba leidžiamas Noletín Baltico Estonia, Letonia, Lituanla.

AUKOKĖME TAUTOS FONDUI

Auka praturtina aukotojų dvasinėmis vertybėmis ir tautą materialiniais ištekliais- P. Bačiūnas

REMKIME LIETUVIŠKĄ

SPAUDĄ I

NL Bendrovės Valdyba yra nutarusi laikraštį siuntinėti tik už \$5.00 pirmuosius po užsisakymo metus, t. y. naujiems skaitytojams.

Etninių grupių vadovų konferencija JAV Baltuosiuose Rumuose, prezidento G. Fordo išvykimo i Helsinkį išvakarėse. Dešinėje viduryje prez. Fordas su Valstybės sekretorium Kissingeriu ir kongresmanas Edw. Derwinski; kairėje lietuviams atstovavę ALT pirmininkas dr. K. Bobelis su vicep. Povilu Dargiu ir visi kiti: lenkų, latvių, estų, čekų, vengrų, gudų-ukrainiečių atstovai.

Nuotrauką iš White House per ALT inf.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuanian Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$9.50, visur kitur - \$10.00.
Rėmėjo prenumerata nuo \$15.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir laik. red. P. P. Paukštaitis.
Adresas: 7722 GEORGE STREET, LA SALLE H8P 1C4, Que.
Tel. (514) 366-6220

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidėja neatsako.

IR LIETUVIŠKOSE MOKYKLOSE MOKSLO PRADŽIA

Visa lietuviškos veiklos tolimesnė gyvastis turi atelėti iš jaunosios kartos, - toks turėtų būti šandieninis šūkis. Suprantama, jis nėra naujas, jau dešimtmečius kas metal kartojamas. Nėra nauja ir lietuviškoji šeštadieninė mokykla. Bet visgi tas neatlaidus užsispyrimas lietuviškas mokyklas išlaikyti iki šios dienos davė geras pasekmes. Turime dainuojančio, šokančio, stovyklaujančio, susirinkimus lankančio jaunimo. Turime ir studentiško jaunimo, sugebančio organizuoti jaunimo suvažiavimus, kurti organizacijas, nors ir ne su pilnu kalbos mokėjimo bagažu. Visi tai šeštadieninių mokyklų bei iš jų pertimančiųjų lituanistinių kursų nuopelnas. O ypatingas nuopelnas tų pasišventusių, susipratusių, kurie rūpinasi tokių mokyklų išlaikymu, tobulinimu.

Su rugsėjo pradžia, prasideda nauji mokslo metai. Vėl tęsime praeitų metų darbą su pasitenkinimu, jei tik ir šįmet mokinių skaičius pasileks praeitų metų lygį. Labai džiugu, kad šįmet planuojama atidaryti klasę ir nemokantiems lietuviškai kalbėti vaikučiams.

Tenka apgailestauti tik, kad kai kuriose lietuviškose kolonijose netik sumažėjo mokinių skaičius, bet ir tėvų dėmesys ar rūpestis mūsų šeštadienine mokykla. Tėvų ir mokytojų susirinkimuose kalbama kur jau mažai atsilanko jaunesnės kartos tėvų. O jie galėtų ir ką naujesnio pasitūlyti mokyklos programai. O ką bekalbėti apie tuos tėvus, kurie net patinę, gerai gyvenant, savo vaikus mokyklon nuvežti, arba net ir patys tikrai nežino, kodėl neleidžia.

Atrodo, kad kiekvienas su rastų priežasčių pasitelstint. Ar nėra viena iš tėvų nesidomėjimo priežasčių, kad buvę mokyklų veiklos pasišventėliai tėvai mokykla rūpinosi, kol jų vaikai lankė mokyklą. Jie nepakankamai, gal, mokėjo dėti pastangų pritraukti jaunesniųjų tėvų veiklos pakaitalui. Taip pasidaro perdidelė spraga tarp generacijų, sumenkėja komunikacija pačių tėvų tarp ir tuomet nukentėla domėjimasis lietuviška mokykla.

Vaikai, užaugę, visi norėtų mokėti kalbėti savo tėvų, ar senelių kalba. Štai viena medikė studentė, bebaigdama studijas, išsireiškė: kaip būtų gerai, kad kalbėtų lietuviškai - turėtų gana daug lietuvių pacientų...

Vėl kitas jaunuolis sako: jei kas atsitiktų, elčiau pas lietuvių, kreipčiaus lietuviškai, nes lietuviškai padės ir užjauš...

2 psl.

PANORAMA

ETNINIŲ GRUPIŲ PROTESTAS EDMONTONO SPAUDOJE

Etninių grupių Rytų-Vidurio Europos kilmės atstovai Albertoje buvo ištękę raštu protestą prieš Sovietų netelsėtą žemių inkorporavimą Valstybės Sekretoriui Užsienio Reikalams, Allan McEachen.

Rašto tekstas:
Gerbiamas Sir:

35-lytų tautų viršūnių susitikimas /iskaltant Kanadą/, šaukiamas 30 liepos 1975 Helsinkyje, yra Sovietų planuotas ir propaguojamas "išklaminimas užbaigimas" uždelsios Europos Konferencijos Saugumo ir Bendradarbiavimo reikalams.

Sovietai, kurie yra tos konferencijos pradininkai, numatė ją tam, kad gautų visiška, formalų pripažinimą ir legalizavimą prijungimo žemių, pasisavintų brutalia jėga Europoje Antrojo Karo metu. Dar kartą jie laimėjo, diplomatiškai siekdami savo tikslų. Diplomatai Vakarų tautų pralaimėjo ir davė Sovietams viską, ko jie norėjo. Atidavė tikrumą už niekus, nes laimėjo tik viltį geresnės prekybos galimybių ir saugumui, už pritarimą esančiai politinei situacijai Rytų-Vidurio Europoje, atsisakydami:

- pasmerkti Sovietų politinę ekonominę, karinę ir kultūrinę dominaciją taip vadintose satelitinėse valstybėse - Bulgarijoje, Čekoslovakijoje, Lenkijoje, Vengrijoje ir Rumunijoje;
- pasmerkti Baltarusijos, Rytų Vokietijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Ukrainos priverstinę inkorporavimą į Sovietų Sąjungą.

Vakarų diplomatų pralaimėjimo dydį iliustruoja faktai, kad jie pralaimėjo visuose bandymuose užtikrinti daugiau liberalizmo bei praktiško žmogaus Teisų /kaip nutarta Jungtinių Tautų sutartyje ir Europos Konvencijoje/ vykdymą Rytų-Vidurio Europos kraštuose.

Kad ir nebuvo jų pastūlymai Sovietų tiesioginiai atmetti, jie buvo užgniaužti pačioje pradžioje įvykių, kurie atėmė toms tautoms galimybes tas teises prisitaikyti.

Bauginanti ir nelaimę pranašaujanti Sovietų Unijos netaislinga įtvirtinti savo steklus pavalduoja faktas, kad jau 1954 metais V. Molotovas paskelbė mintį, kad legalizavimui Sovietų užimtų teritorijų Europoje reikalinga Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencija. Tuomet jis to dar negalėjo įgyvendinti. Bet Brežnevui pasisekė dabar, po 21 metų. Pasisekė priversti Vakarų tautas dar kartą nusilenkti jėgai ir už-

merkti akis prieš išnėktą telsę; pasisekė priversti priltinti Mafijos moralę, džiunglių įstatymus tarptautinių santykių srityje dar kartą.

Šių įvykių, akyvaizdoje, mes pasirašiusieji atstovai Albertos etninių bendruomenių, kilmės iš Sovietų priverstautų Rytų-Centrinės Europos, negalime tyliėti ir likti abejingi. Mes protestuojame griežtai ir su kartėliu prieš:

- Netelsingumą ir jėgos vartojimą, užmestą tautos, iš kurių mes esame kile;
- To netelsingumo ir jėga priverstauti aprobatimą, kurį teikia Vakarų valstybės Sovietų Sąjungai;
- Trumparegiškumą Vakarų valstybių, kuris prisideda prie to, kad užleidžiama tauta po tautos Sovietams, ne tik sukeliant aštrų pavojų sau patiems, bet dargi padedant jam klaidingai vis arčiau įsiskverbti.

Iš lietuvių, kaip Baltų Sąjungos atstovų, pasirašė A. Dudaravičius, Kanados Lietuvių Bendruomenės atstovė Mrs. G. Karosas - Jamleson, ir atstovai Čekoslovakų Tautinės Sąjungos, Estų Organizacijos, Vengrų Veteranų ir Laisvės Kovotojų Draugijos, Vengrų Inžinierių Sąjungos, Edmontono Latvių Sąjungos, Kanados Lenkų Kongreso, Pilečių Komiteto Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijai.

Edmonton'o Journal City, po šiuo straipsniu atspausdino ir atvirą laišką M. A. Domeckui, pirmininkui Pilečių K-to Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijai: ...Viena iš galimų šios Konferencijos pasiekimų galėtų būti įtampos sumažinimas Europoje; be abejonės, Sovietų Sąjunga, kuri valdino svarbiausią rolę šios konferencijos suaukiumui, pirmiausia stekė pilno itelsinimo ir formalaus pritarimo jos naujų teritorijų Europoje brutalia jėga išgijimui prieš, laike ir po Antrojo Pasaulinio Karo.

Mes, Albertos etninių bendruomenių atstovai, Rytų-Vidurio Europos kilmės, pasmerkiame Kanados Vyriausybės poziciją, pritariančią Sovietų Sąjungos tikslams legalizuoti inkorporavimą į Sovietų Sąjungą:

- Baltarusiją, Latviją, Estiją, Lietuvą ir Ukrainą;
- Be to, tebevykstančią politinę, ekonominę, karinę ir kultūrinę dominaciją Bulgarijoje, Čekoslovakijoje, Rytų Vokietijoje, Vengrijoje, Lenkijoje ir Rumunijoje.

Vakarų demokratijos nesugebėjo įgyvendinti daugiau liberalizmo, nei pritaikyti

žmogaus Teisės milijonams pavergtųjų už Geležinės Užuolaidos.

A. I. Solženitsyn'as Gula-go Archipelage liudija mastinį žmogaus ir tautų teisų išnėkinimą. Ar Vakarų tautos stovės abejingi ir patvirtins, kad "Vakarai jau pralaimėjo III Pasaulinį Karą?"

Mes kreipiamės į Kanados Vyriausybę, kad ji būtų tvirta ir griežtai atmetų ateltyje visus bandymus sunaikinti žmogaus ir tautos teises gyvenančių už Geležinės Uždangos.

EDMONTON JOURNAL, Monday, July 28, 1975

JEZUITAI NELINKSČIOJA ROMAI

"Amerika" - Amerikos ir Kanados jezuitų savaitinis žurnalas 8.4.73. Šis 32 puslapių žurnalukas talpina visą elę aktualių straipsnių, kuriuose aiškiai matyti, kad jezuitai nenori dainuoti pagal Romos dirigavimą. Jie taip pat gyvai reaguoja į politines aktualijas. Laiškų skyriuje rašoma: "Jei katalikai taip labai susirūpinę negimusiu kūdikiu reikalauja, tai jie turėtų panašiai rūpintis ir tals, kurie jau egzistuoja. Kadangi iš grupės Telsė į gyvenimą nebuvo pareikštas didelis protestas prieš Vietnamo ir Kam-bodijos bombardavimą, tai jų argumentai apgaulingi. Dėl Nixono bylos sako, kad Nixonas tylėdamas stumia save vis toliau ir toliau į viešosios opinijos kalėjimą. Ir jį palygina su kaltinamuoju kriminalinėje byloje: jei kaltinamasis atsisako liudyti - jis talpinamas į kalėjimą. Esą baltieji Rūmai neturi vieno vadovaujančio principo: nieko neprispalinti. Prezidentas tapęs išrinktuju monarchu.

Ilgame straipsnyje kritikuojama paskutinioji Romos deklaracija. Kadangi ji remiasi išimtinai beveik ankstyvesniais bažnyčios dokumentais, tai ji nenumalšina mokslininkų argumentų. Ji neturinti nė intencijos tą daryti. Deklaracija esą duodanti supratimą, kad katalikų bažnyčia nieko nestokojanti ir kitos krikščionių bendruomenės nieko pozityvaus negalinčios duoti bažnytinų reikalų dialogui. Bet autorius sako, kad daugelis katalikų ir protestantų teologų tiki, jog kas nors iš Kristaus bažnyčios yra randama

Sima Kudirką Montrealio aerodrome sutikimo metu pasveikina Rita Jurgelytė, S. ir A. Jurgelių jauniausieji dukterė.

ir tikybinio mokslo bendruomenėse. Bažnyčios tobulumas yra eschatologinė realybė / eschatologija yra teologijos šaka, nagrinėjanti pomirtinį gyvenimą, pasaulio pabaigą, paskutinį telsmą ir galutinius tikslus bei paskutines pakopas fizinio kosmo /. Tos realybės kryptimi turi rikiuotis visos bendruomenės. Ir toji kryptis Vatikano II yra aiškiai indorsuota. Deklaracijoje pasakyta apie dogmas, kad jos "objektai katalikų tikėjimo, nekintamos normos tikėjimui ir teologijos mokslui". Tuo tarpu autorius tvirtina, kad mūsų laikais daugelis teologų pasakytų, jog tikėjimo objektas yra Dievas kaip kad jis atelna į mus per Kristų, o ne per dogmas, kurios yra žmogaus tam tikrų požūrių formulavimas dieviškos malonės teškojimo misterijoje. Romos paskutinė deklaracija, autoriaus nuomone, defensyvinė savo požūriu, reaktioneriška, o ne tolyn žvelgianti. Ji, kaip visuma, yra toll atsilikusi nuo šių dienų geriausios teologijos. Šios deklaracijos filosofija yra vyraujanti juridinė, kancelarinė, autoritatinė, objektivistinė, trumpai - pasenusi. Pretenzijos į autoritetą kartais pagrįstos, bet normaliai jos nepadidina pretendento prestižą. Romos mokymas gali būti patikimas tik tada, kai ji moko pasitikėti Dievu ir liečia Evangelijos interesus, o ne tada, kai tvirtina save pačios išimtinės privilegijas. Taip kritikuoja Romos Kūrijos deklaraciją teologijos prof. Avery Dulles, S.J. tiki, jog kas nors iš Kristaus bažnyčios yra randama

Kazimieras Baltruonis

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

KAS DARYTINA ŽIURINT I ATEITĮ?

Skaitau Tėvynę, kurioj aprašytas 58 SLA selmas, jaunimo komistijos pranešimas. Jis telsingas, faktais išdėstytas. Bet norisi pridėti ir savo kellas pastabas. Tik prašau neužstrūstinti.

1. Jaunimas tikrai nesidomi SLA veikla, tačiau yra priemonių jį itraukti. Yra jaunimo, kurie skeptiškai žiūri į viską, bet tas dar neraiškia, kad jau su juo baigta. Kas gi

darytina?

2. Tik pabandyti keltus šiuos stūlymus: kuopose turime nemažai kapitalo. Su ruoškim kokią šventę, talentų pasirodymą, skirkim premijas. Atveskim jaunimą į savo susirinkimus, padėkim jam sudaryti radijo programą, pastrodyti LTV, įgaliojim kalbėti SLA vardu jaunimo organizacijose, suteikime gablems stipendijas, kaip kad daro Prekybos i Rūmai. Tikrai tuo nepakenkime.

3. Nors SLA nėra politinė,

o šalpos organizacija, bet nlekas nedraudžia pavieniai dalyvauti politikoje. Jei pas teisme iš jaunimo kurį galinti pasireikšti visuomenės veikloje, paskatinkime. Žinoma, reikia saugotis sąjudžių, kurie elna mūsų tautos ar Amerikos laisvės nlekinimui-deglia vėlavas, bėga i kitus kraštus. Toks jaunimas mums nepakellul ir, jei atsirastų - išbraukti iš SLA narių. Kas negero, mes galime diskutuoti Tėvynėje, prisilaikant etikos ir kito

asmens respekto. Pritraukime rašančių jaunimą, duokime premijas už rašinius.

4. Ruošiamės 50 Chicago 6 Apskriities sukakčiai. Nleko ypatingo: dalnos, kalbos kartais geras pokylio metu. Kodėl gi neįvesti jaunų talentų pasirodymo, kodėl iš jaunų mergalių nepadaryti SLA gražuolės- karalaitės, kodėl visur tik selmas? Telsingai Jaunimo Komisija pastebėjo, kad mes nesuprantame šių dienų jaunimo. Mums tikrai laikas pradėti jį suprasti: je nuotalkas, psichologiją, steklus, pastabas, talentus. Pasitarnausime, kad ir įėjimą papildindami, nes gi mokėti nuo 10-25 dol. yra jam per daug. Žodžiu, galvokime, ne kiek pelno padarysime, bet kiek naujų narių itrauksime. Jaunimas ir selmas turi rasti dvasinio ir lietuviško peno.

5. Kai rengiamos Lietuvos Nepriklausomybės šventės, kodėl SLA kuopos mažai kam žinomos arba pristatomos? Nors SLA vėliavos neturi vardas ir auka Vasario 16 d.

turėtų atstovauti. Jei kitos organizacijos kšvenčia, jas pasveikinkim.

Žinau, pagrindinio kapitalo negalima llesli, bet yra tam skyrtai, okuopose tupintieji. doleriai tegu veikla, o ne snaudžia ir jokios naudos neneša. Valdžios įstatymai kuopų kasų netikrina, tik višos SLA. Todėl naudokime, kur reikia. Jei trūksta-prašykime iš CV.

6. Mūsų organe Tėvynėje turi būti ir karts nuo karto kuopų adresas. Kodėl neįsteigti pas SLA narius, kurie turi prekybas ar įstaigas, SLA organizatorių i centrus. Nevėsada pas privatių žmogų patogų uželti, o viešos įstaigos ar parduotuvės visad veikla. Gerai būtų ir per radijo valandėles nors trumpai skelbti vajaus elgą ar skatinti istoti i SLA. Surengti paskaitas.

Talgi, visi galvokime, dirbkime, tada ir SLA gyvuos ilgal.

Bal. Brazdžionis
Chicago, Ill.
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

PABALTIJO FEDERACIJOS KLAUSIMU

DR. P. MACIULIS

(Autorius yra teisės mokslų daktaras; buv. Žemės ūkio ministerijos kancelerijos viršininkas; mokslo įstaigų įvairaus mokslo dėstytojas; Ušienio reikalų ministerijos aukštas valdininkas ir diplomatas užsienyje; 1940 m. Lietuvos delegacijos narys į Maskvą; spaudos bendradarbis ir visuomenės veikėjas. Dabar gyvena JAV-se.).

Nekalbėsiu apie mūsų valdymą, politiką, ekonomiką, šiek tiek įvairius kelius ir būdus vaduoti bolševikų pavergtą tėvynę. Būdamas negiliai įaugęs į tarp-tautinės politikos laukus, kartais tarpusavyje prieštaraudami skaitytojams nusi-bostame.

Vieno centro / ar vieno plano / neturėdami bendro - mis sujungtomis priemonėmis Pabaltijo kraštus vaduoti, varstydami svetimas duris, kalbame ne šesiu milijonų pavergtų žmonių vardu, bet vieno su puse, dviejų ar trijų milijonų vardais... tokia "vienybė" jau net mūsų pasakose nepaaiškėja.

Ne vienam dažnai kyla klausimas, ar mūsų tarptautinė didžioji politika yra tik dėl pačios politikos, sakysim, kada tie politiniai lietuviai, latviai ir estai veiksniai retkarčiais susirenka pasikalbėti politiniams dvišaliams klausimams ir po to pasikalbėjimo išsiskirsto kas sau veikti kaip išmanydamas savo krašto reikalus.

Prisimintina, kad latviai ir estai buvo skirtingų pažiūrų į mūsų nelaimę, būdą dėl lenkų klasta Vilniaus užgrobimo. Būdami laisvi, su darbe Pabaltijo kraštų sutarimo / entante / sutartį Tautų Sąjungos sprendimus balsuojant sutartinai. Nėdėlis tai buvo dalykas, bet vis jau šioks toks sutarimas. Po to kaip pamenam, buvo pradėtos organizuoti lietuvių - latvių, latvių - lietuvų, lietuvų - estų ir t.t. vienybės draugijos tikslu tarp visų trijų tautų ugdyti susipratimą ir artimesnį draugiškumą.

Tik keli metai buvo belikę tose vienybės draugijose vystyti plačiau savo veiklą, tačiau pati pradžia buvo teisingai suprasta, ko ir tremtyje neatkūrėme, nes draugijų tikslas vedė prie gilesnio kultūrinio bei politinio susipratimo. Sporadiniai latvio publicisto Zurnio bei mūsų kun. d-ro Baltinio pa-

reiškimai - dar ne viskas.

Bolševikams ši Pabaltijo idėja, aišku, nepatiko. Hitlerinei Vokietijai nuo 1936 m. išivėlus į tarptautines palnivas, Maskva su Hitleriu sudarė slaptą sutartį prieš Pabaltijį, privertusi priimti jos igulas, tarptautinę "savitarpinės pagalbos" sutartį, o vėliau aktyviai kalbėdama A. Merki Pabaltijo suokalbį prieš Maskvą?...

Tik dėdamasis didžiausiu neišmanėliu žmogus patikės, kad, turėdamas sovietinės igulas, Pabaltijis ruoš slaptą suokalbį prieš Maskvą. Toks buvo vienas kaltinimų prieš mus 1940 metais birželio 6-7-8 dienomis, prieš patiekiant ultimatumą ir eventualiai užimant Pabaltijį raudonąja armija.

Kalbant apie latvius, turim pripažinti visų pirma, kad jie ekonomiskai buvo geriau susitvarkę; mat jų ponais buvo vokiški baronai nuo nepamenamų Livonijos ordino laikų su atsineštinėmis vokiška kultūra, vėlesniais laikais - protestantiška religija, kai lietuviams teko su lenkėjusių ponų globoje nešioti sunkų baudžiauninkų jungą, kurie ne tik nepadėjo lietuviams pakelti ūkio kultūros, bet ilgai ir daugelį savų dvarų lengvabūdiškai praeivė.

Kaip Klaipėdos vokietininkai pasiūlydavo iš žemaičių, taip ir latviai pajaukai lietuvius pravaržiuodavo "leišiais", suprasdami už mus prastesnį medžiaginį ir kultūrinį. Kad lietuviai tik kontrabandos keliu iš po skverno "tegalėjo" spaudą skaityti, latviai baronų dėka turėjo savą, gautiškoms rašmenimis spausdinamą spaudą.

Aple estus toli šiaurėje esančius nuo Lietuvos, apart savo studentus, kurie lankė Dorpat / dabar Tartu / universitetą, tetrėjom menką nuovoką. Būdamas Šiaulių gimnazijoje prieš pirmąjį

pasaulinį karą tik nežinojau, kad jie gyvena į šiaurę nuo latvių, kad jų kalba panaši į suomių kalbą, kad buvo žemdirbiai ir žvejai. Rusai pravaržiuodavo juos "čuchna". Paskaitytą knygos apie juos, niekas neparašė, vargu ar ir estai apie Lietuvą ir lietuvių kę žinojo daugiau?

Artimiausi jų kaimynai pietuose latviai estus geriau pažinojo, tik nepriklausomybės kovų įkarštyje jų miestuką Valką / kaip mūsiškė Marijampolė / latviai priverstus skelti pusiau, upelių šokių pravedami sieną. Pro tas vietas pravažiuojant, susidarydavo nekoks įspūdis - spygliuota tvora atsitverimas nuo laisvų estų. Tas latvių veržlumas estuose paliko ilgai kartelį. Ar panašiai latviai 1919 m. pasielgė ir užgrobė Kalkūnus, pagaliau netulą laiką buvo išbrovę į Palangą... Ir vėlesniais laikais susidariusios vienybės draugijos vargu tą abuojujimą suskato pašalinti.

Tačiau, kaip anksčiau minėjom, Lietuvos su lenkais konflikto laikotarpis, abu šie kaimynai laikėsi lenkiškos tezės / sakėsi esą neutralūs /. Kaip žinia, lenkų ultimatus Lietuvai buvo perduotas Lenkijos atstovo Talline mūsų tuolaikiniam pasiuntinui.

Maskvos pirmosios, tarptautinės Savitarpinės pagalbos sutartys, pirma patiktos estams, vėliau latviams po bolševikinę grėsmę buvo sudaromos slaptai, tolimesnė Lietuvai nesitiekiant apie tai palinkuota.

Galima darsiprotėti, kodėl vis taip buvo daroma, gal kaimynuose buvo puoselėta mintis kuo daugiau laimėti savomis vienšiomis pajėgomis.

Tik po to, kai bolševikai įvedė savo karines igulas Estijon, Latvijon ir Lietuvon, intimesnės bendradarbiavimas / greičiau kariškų organų verčiamas / visų tri-

jų kraštų sutartinai buvo vykdomas. Tai nebuvo joks slaptas suokalbys prieš sovietines igulas, bet siekimas visur suvienodinti sovietinių igulų reikalavimus ir eventualiai atsiskaitymą už naujojo patalpomis, gelžkelių, aerodromais, uostais ir jų įrengimais.

Tam tikslui visur buvo sudarytos komisijos su bolševikų atstovais. Posėdžiai dėl atsiskaitymo buvo komisijose bolševikų atstovų vedami tokia dėsimo taktika, kad ligi pačios okupacijos praktiškai jie nieko nedavė. Mane ir kitus tu komisijų posėdžiai tlek vargindavo, kad retkarčiais prasiverždavo sovietų atstovų adresu nepalankios pastabos. Iš anksto žinodami kuo po pusmėčio, visos tos igulos pasirodys, bolševikai, aišku, mus tyčia erzino.

Priekabės, paverstos kaltinimais dėl sovietinių igulų narių tariamo dingimo, kuri įvėlė mūsų saugumo įstaigas. Kai vienas kitas raudonarmietis laiku negrįždavo į savo dalinį, rusai kaltino mūsų įstaigas, jų karių neteisėtus sulaukymus. Visi tie kaltinimai buvo iškalno surežisuoti, išskiriant nuotiką, kai raudonarmietis pats nusižudė, pamatęs pervėlai neišvengsias arešto, eventualiai ir žiaurios bausmės iguloje.

Tie Maskvos kaltinimai ir buvo pretekstas vyriausybės galvai A. Merkiui vykti į Maskvą, suprask, paželstos Savitarpinės pagalbos sutarties nuostatams aptarti. Panašiais atvejais į tokius pasiaiškinimus kviečiamas užsienio reikalų ministeris, bet bolševikai nutarė pirmesiti kaltinimus prieš Lietuvą pačios vyriausybės galvai, ministeriui pirminkui. Kaip A. Merki Kremliuje sutiko V. Molotovas kituose rašiniuose esu plačiau rašęs kaip paskutinės delegacijos narys, todėl čia nesikartostu.

Bolševikų klasta pasireiškė 1940 m. birželio 15 d. rau-

donoslos armijos ultimatyvine okupacija; ant durtyvų atneštais tarptautiniais ir Liaudies Seimui; prasišėjusiais masiniais žmonių trėmimais; smurtu ir laukinišku būdu nekaltų žmonių žudymais - visa tai kartu tulą laiką siaubu sukaustė žmonių laisvą galvą ir belsprendimus, kas toliau būtų darytina.

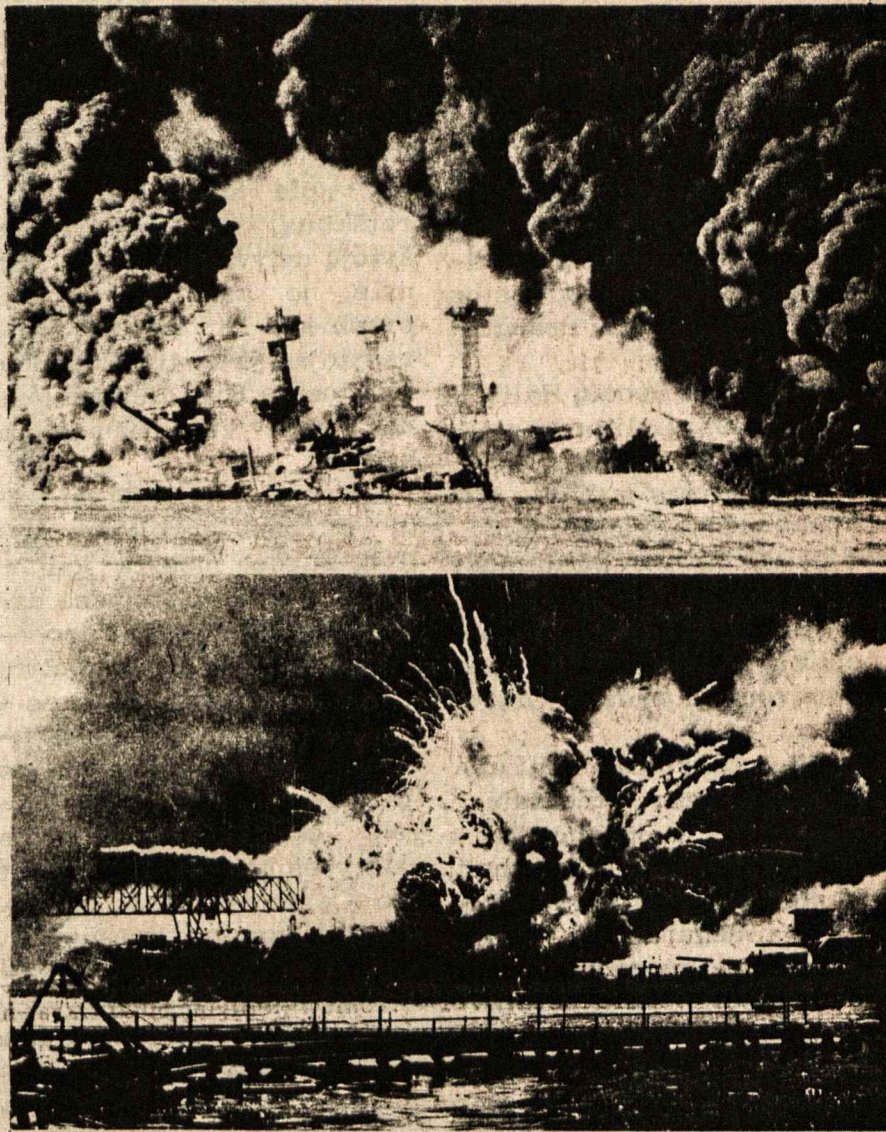
Už savaltės staigus naci-nės Vokietijos puolimas prieš raudonąją bolševikų silbiną tik nedideliai daliai padėjo išvengti bolševikinės tremties ir žudynių. Sporadinis, neturintis nesuderintas suklimas prieš besitraukiančius iš pasienio raudonarmiečius jokio laimėto nedavė, nes vokiečiai patys turėjo savus planus Lietuvą vokiečiais kolonizuoti, todėl ir laikinai pasiskelbusią vyriausybę Kaune tik keltas

savaltės tepakentė... Prasišėjo kita, nauja okupacija, kuri nleko gero nežadėjo.

Perdaug apžioję, po trijų metų ir vokiečiai paspringo, i mūsų varganą žemėlį vėl grįžo raudonarmiečiai. Kas kaip sugebėdamas traukėsi į Vakarus, nepasysdami načių negerovių nuo dar klaukesnio raudonojo maro, kurį 1941 metais patyrė kelios dešimtys tūkstančių nekaltų lietuvių.

Lietuviai daugumoje atsirado Vokietijoje kaip pabėgėliai vargais negalais susiradę šokią tokią pastogę darbą; 1945 metais susilaukėm Vokietijos kapituliacijos, pasisklaidė amerikiečių, anglų ir prancūzų užimtose srityse. Čia vietomis teko susitikti daugiau latvių, didžioji estų pabėgėlių dalis atsirado Švedijoje.

Bus daugiau.

Laivas "Shaw" susprogdta lyg kokiam margujų liepsnu - feierverko pasirodyme (viršuje); Linijiniai laivai "Arizona" ir "West Virginia" didelių sproginų metu 1941 metais (apačioje).

namųjų prietalsų mygtukus. Žodžiu, karinių laivų susidūrimai bus tik kelių minučių reikalas.

Šiaip uoste nestomatokartinių laivų, išskyrus dieną prieš tai atplaukusį lėktuvnešį - milžiną Enterprise, kurį gavome pamatyti visai iš arti.

Pačiame uosto baseine randasi nemaža Fordo vardo sala. Aplink ją 1941 m. gruodžio 7 d. ir buvo išmetę inkarus patys didžiausi JAV kovos laivai su tokiais pavadinimais kaip California, Pennsylvania, Oklahoma, Nevada ir t.t. Po netikėto japonų bombardavimo laivų katilams, amunicijos sandėliams, alyvos ir dujų bakams sprogdant, laivų apsisistojimo vietos tapo ir jų kapais. Tai ypač išryškėja, plaukiant Fordo salos pakraščiu ir stebint iš vandens kyšančių didžiųjų linijinių laivų gero-kai aprūdėjusių bokštų liekanas, oranžinės spalvos bojas ir dideles memuarines lentas su tuomet paskendusčių karinių laivų vardais.

Vienoje vietoje giliai vandenyje guli paskendęs 32.000 t. linijinis laivas Arizona. Ant jo virš almens kyšančių dviejų bokštų nutiestas grakštus ir stogu dengtas baltas tiltas. Tūto viduje iškabintos lentos su 1100 jūrelvių vardais, kurie amžinai palaidoti Arizonos laivo korpusė. Įvairios pastangos iškelti žuvusiųjų kūnus pareikalavo naujų aukų. Dar pažymėtina, kad japonams puolant minėtąjį Arizonos laivą, viena 1000 svarų bomba net pro kamina nustrito į laivo vidų ir ten susprogo. Taip anuo metu, neskaitytą sužalstųjų, 2400 amerikonių karių ir jūrininkų per pusantros valandos prarado savo gyvybę.

Pamažu apvažiuojame Fordo salą ir pravažiavę vandenyje esančias jūrininkų kapines bei memuarines lentas, pasukame atgal į Pacificą. Kai esame ties uosto išplaukos, dar kartą atsi-grįžtame į Pearl Harbour, žvelgiamoje aplink uostą besitęsiančias žalsvas kalvas ir nuo tropiškos saulės bei kitros melynųjų ančių tolumus Havajų kalnus. Viskas čia dabar taip ramu ir nuotalkinga, taip kad žmogus sunku ir apsprasti ta mintimi, kad čia prieš 34 metus, apokaliptinio Inferno fone, tlek pačiame uoste, tlek dar labiau gilių karinių laivų viduruose galėjo girdėtis šauksmai ir dejavimai, ir vykti tūkstančių jaunų žmonių tragedijos.

Žuvusiųjų paminklas pastatytas ant paskendusio karinio laivo bokštų.

2. PEARL HARBOUR - UOSTAS IR KAPINYNAS

(Pradžia 27 nr. laidoje)

Būnant Ohajos saloje, verta aplankyti ir pamatyti Pearl Harbour, kuris mūsų saulini karą.

laikais dažnai minimas ir kurio vardas surištas su JAV įstojimu į Antrąjį pasaulinį karą.

Pearl Harbour buvo "prikimštas" apie 100 karinių ir pusiau karinių jūros laivų kal ankstyvą 1941 m. gruodžio 7 d. rytą iš 200 km. prie salos pristartusių japonų lėktuvnešių pakilo apie 350 lėktuvų ir, bent laikinai, sudavė mirtiną smūgį galin-gam JAV kariniam laivynui Pacificke.

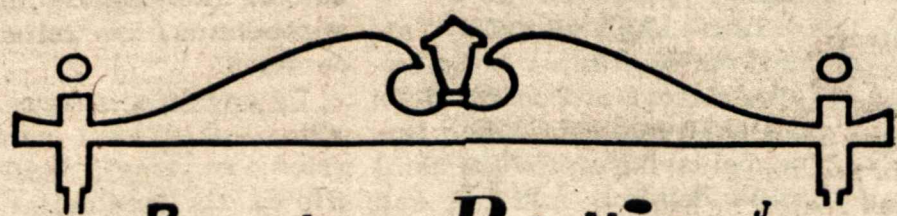
Du kartus į dieną iš Honolulu plaukia turistiniai laivai į šį ypatingą ir jau istorinės reikšmės įgijusį uostą. Kai pro gana platų, gilų ir palmėmis apaugusią smėlėtą krantais kanalą įplaukiamoje "Pearl uoste", prieš mus atsiskleidžia prie Havajškos gamtos ir tolimų kalnų fono nepriklausomų aukštų krantų, didelių dokų ir laivų dirbtuvių pastatų valdas.

Lymanų šeima lankydamosi Havajuose aplankė Jankauskus / Jenkins /, kurie gyvena prie Honolulu Laei miestelyje. A. Lymano nuotraukoje E. Lymantienė su Jankauskais.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

D A L I U S U M E N O A R U B Ū

P A L A P I N E J E
/tęsinys/

Vėl buvo sakoma, kad tū - li svetimieji bando įdėti miltis, esą ateltyje Indivdų negalės būti, visi turės veikti pagal nustatytą sistemą, kaip kompiuteriai. Kitas tarė: taip negalės būti, atsiradus daugiau šventųjų. Dat kitas: Ar nematote, kaip patys lietuviai jau dabar nugabina drąsesnius individualistus? Atėmus lietuviams individualizmą, tauta nustos kūrybinės idėjos. Ir vėl: Sovietų Rusija ir JAV labai sutaria individualistų panaikinti, gal dėl to juodvi eina taip neišskiriamai draugiškai.

Pagerbiant Bronių Ralą jo gražių metų ir literatūrinių laimėjimų aurodėje, jis buvo pasveikintas žodžiu, jam sugiedota "Ilgiausių metų". Naujuoju DMK pirmininku bus Bernardas Brazdžionis.

Šeimininkai Ralai svečius pulkiai pavalšino. Pranas Gasparonis padarė nuotauką. Beje, paskaitos metu užgeso elektra. Sutalsius, staiga pradėjo liepsnoti kaimyno namas. Išbėgome. Bandėme lieti vandeniu, kitas leškojo degančiam name užsilikusiu gyvų tvarinių. Pro duris, langus skverbėsi dūmai rudal melsvais kamūnais. Ugnies šniūkštės lipo į antrą aukštą, pradėjo alžyti stogas, sproginėjo langų stiklai. Atsirado gretimam name buvęs šeimininkas, suspėjęs iš namo išnešti kinaukiantį katina. Tuoj atvykę ugniesgesiai/kurliems ir Bronys paskambino/pradėjo gesinti, nė vieno Dailių Menų Klubu narių už savanoriškus nuopelnus neap-

davanoję Ugnies Kryžiaus medaliu...

II

Viltinai lauktas rusų politinių rašytojų žurnalas Kontinent, leidžiamas Vakarų Pasaulyje, daug garso sukėlusio rusų rašytojų Aleksandr Isajevič Solženitsyn'o, pradeda ryškinti savo užmačius.

Lietuvių spaudoje skaitėme apie Solženitsyn'o pareiškimą, kad be lietuvių rašytojų dalyvavimo tame žurnale, jo paskirtis neturės prasmės. Ir taip pat tasai rašytojas yra pareiškęs, kad Kontinente Rytų Europa šnekės apie vienodal patirtas kančias.

Lietuva gi nėra tikrai Rytų Europos orbitoje. Apie Rytų Europą mėgsta kalbėti rusai Imperialistai, nes dalis Rusijos yra Rytų Europoje. Kitiems įtaigodami Rytų Europos sąvoką, galvoti ne - linkusius vakariečius nejudiomis kultūtuojas Rusijos link, rusų ar Sovietų Sąjungos/ okupuotas tautas ir valstybes bandydami nukelti nuo Centrinės Europos žemėlapyje, kur yra ir Lietuva. Jei toks iš Bolševikijos pasitraukusių ar išstremtų rusų rašytojų noras nėra rustiško Imperializmo balsas, tai idomu, nuo kur pradėdamas rustiškas Imperializmas?

Aple jau iki šiol išleistas pirmus tris Kontinento žurnalo numerius 1975 m. birželio mėn. 28 d. DMK kalbėjo Pranas Visvydas, pirmi - linkavo Bernardas Brazdžionis.

Pranas Visvydas, sakė, kad žodis Kontinent yra ne

vien geografinė sąvoka, bet turi ir platesnę prasmę: simbolizuoja antitotališkumą, demokratiškumą, nepartiškumą ir gal net pavergtuosius ar be tėvynės.

Iki šiol "K" žurnale tėra paskelbti iš lietuvių rašytojų Alg. Landsbergio/ kaip Pen sekcijos pirmininko/ ir lietuvių Rašytojų D-jos užsienio pirmo ko L. Andrekaus, laiškai. Pirmasis pabrėžia lietuvių menininkų solidarumą, antrasis išėjo paramos sutvirtinti dvasinį laisvę. Iki dabar dar jokio lietuvių rašytojo kūrybos nėra paskelbta Kontinente.

"K" apimtis platigrožinė proza, poezija, kritika, atsiminimai, politinė publicistika, filosofiniai, istoriniai, religiniai straipsniai.

Paminėjo ir aptarė: Iosof Brodskoj, g. 1940 m., Aleksandr Galč, g. 1919 m., Naum Koržavik, g. 1925 m. ir kt.

Pr. Visvydas labiau patikslino proza, ne poezija. Vladimr Maramzin, g. 1934 m. yra neseniai rusų sumtas. Teatrinis rašytojas, vaikams knygų autorius. "Ivano Petrovičiaus vedybinėje istorijoje" aprašo meiliskus dviejų dirbančiųjų išgyvenimus su jomoru ir meile. Iki detalių lukštena moters ir vyro galvosena lytinių santykių metu. Esą apie meilę Sovietų Rusijoje rašyti neleidžiama, kad priešai nesužinotų, kaip sovietiniai vyrai myli moteris.

Grigorijus Pameranz, g. 1918 m. Vilniaus krašte. Jo straipsnis "Euklidinis ir neeuklidinis protas Dostojevs-kio raštuose" turi kietk bendro su tolygiais lietuvių ra-

šytojų raštais. Skelbiame "Pogrindžio užrašai".

Kalbėtojo nuomone, žurnalas demokratiškas ir su juo kultūrininkams atsiveria naujos viltys.

D i s k u s i j o s

Nemintai kalbėjusių pavardžių, buvo pareikštos tokios mintys:

- Aple "K" reikia lietuviams daugiau žinoti, leidi - nys reikšmingas ir vertingas. Jeigu juo lietuvių nesidomės, jie gali visai mus aplenkti.

- Kol kas "K" yra gana rustiškas. Pagal leidėjų užsimo - motą tikslą neturėtų toks būti. Jei ir toliau taip bus redaguojamas, gali sugadinti visą paskirtį.

- Reikia mokėti skirti tradicinių rusų nacionalizmą nuo bolševizmo, kurį komunistai nori įpršti kaip ne nacionalizmą. Maždaug nuo 1939 m. rusų ar Sovietų Sąjungos komunistas yra beveik tąsai caristinio tradicinio rusų nacionalizmo, deja, pamargininto didesniais žiaurumais, piktesne klaida ir akiplėšišku melu.

- Netikėkite, ką dabar rusai sako, nesvarbu, kokiais vardais jie besidagystų. Mas - kolai nori mus ir kitus apgauti, kaip jau ne kartą yra apgavę lietuvių, ar kitas tautas. Mums rustiškas Imperializmas, nesvarbu kaip slepiamas, visad bus pavojingas. Dabartiniai "K" redaktorai gali būti demokratiškai galvojančios, bet tai nepakeis šimtmečiais vykdytos rusų valios. Žinokime daugiau, negu rusai sako. Numanykime ir tai, ko jie nepasa-

ko.

- Lietuviai ir dėl lenkų neturėtų užmerkti akių. Tiesa, Paryžiuje leidžiamas lenkų kultūros ir politikos žurnalas Kultūra yra objektyvus lietuviams, bet jis nėra būsimas Lenkijos politinis rodyklis. Iš kitos pusės mus paslekla žinios, kad šio meto lietuvių ir lenkų tarpe tėvy - nėje galvoja apie Sąjungos sudarymą tarp Lietuvos ir Lenkijos, kaip buvo prieš šimtmečius, kad būtų lengviau atsispirti prieš rusų Imperialistinius kėslus. Tokie galvojimo atsiranda, gal, kad lietuvių tvirtai stovi ant savitos kultūros pagrindų.

- Sovietinė valdžia nėra Rusija, tai klika, pūkybinė klika.

- Dėl pačių pabaltiečių apsilėdimo jie nėra "K" atstovaujami. Vien lietuvių turi kelti klika, o gal ir kelti dešimtį asmenų, kurie drąsiai galėtų būti spausdinami "K". - Lietuviams budrumas beveik įgimtas, bet mums reikia daugiau diplomatinio priėjimo. Pakliūti į "K" reikia būti profesionalu. Iki šiol žurnalas nepakvėlė nei vieno gyvo lietuvių. Yra parodę susidomėjimo keliais mūru - stais mūsų poetais ir rašytojais. Yra ir nepaprastai sunku rasti gerus vertėjus iš lietuvių kalbos į rusų, prancūzų, vokiečių.

- Nereikia laukti rusų redaktorų prašymų. Pajėgoms reikia reikla patiemis pasiūlyti savo raštus, ar parašyti kurį kolegą, kad pasiūlytų. Čia buvo suminėtos kal kurios rekomenduotinos pavardės/. Belaukiant kvietimų, žurnale gali įstisėti rusai gana pastoviai.

- Šimtmečiais rusai ir kiti lietuvių tautos prieštai yra bandę mums įkalbėti menkavertiško maniją, ir tai labai pulkiai įvykdė, pastglenždami daug mūsų istorijos, tertiortijos, kultūros. Ir dabar, išskalečius žurnalą, be vargo surastume nemažai pajėgių lietuvių rašytojų ir mokslininkų.

- Rustelzmas, komunistinis nacionalizmas, dabar labai jaučiamas pavergtoje Lietuvoje. Ten rusai dar akiplėšišklau kiša savo rašytojus, mokslininkus, kuriuos daugeliu atveju reikia priimti ir jų raštus spausdinti be tėsės kritikuoti. Blijomasi, kad

artimiausiu laiku nepradėtų verst lietuvių savo raštus rašyti ir spausdinti tik rusų kalba. Rusai netveria pykčiu, kad lietuvių tauta turi savo raštą, savo seną kultūrą. Rusai komunistai stengiasi sumenkinti, sunekinti lietuvių kalbą, istoriją, tautinius rūbus, tautinius šokus, papročius ir viską, kas yra neatskiriama būdinga ir brangu lietuvių tautai.

- Reikia daugiau kalbėti bei rašyti ne apie Rusijos Imperializmą, bet apie Maskvos, nes ji nustato galres. Ta politika yra aiški ir sena. Jai caro laikai lenkaišprosvoslavų patrijarchai, jai ir dabar lenkai.

- Vakariečiai visal nesorientuoja, kas tai yra Maskvos Imperializmas komunisto skraistėje. Neseniai JAV žinomi politikai per televiziją ir spaudą pareiškė "Soviets and Russians". Iš tiesų sovietai ir rusai yra visal kas kita. Pav., lietuvių dabinėje Bolševikijoje yra Sovietų Sąjungos dalis, bet jie nėra rusai. Iki neįsivaizduojamo netšmanymo prieina net JAV ambasadoriai bei amerikiečiai žurnalistai Maksvoje, Washington informuodami, pasiskaitę Pravadą ar Izvestiją. Dabartiniai amerikiečiai televizijos, radijo, spaudos redaktorai, komentatoriai, dažniausiai, labai nedaug težino apie tikrąjį rusų komunizmą ar apie lietuvių tautą.

- Amerikiečių muzikinės radijo stotys jau valandomis groja rustiškas melodijas, Maskvos ar Leningrados simfoninių orkestrų išpildytas. Kodėl lietuvių nepasistengia tokias programas pristabdyti ir jų vieton duoti lietuviškas? Ar latviškas? Estiškas? Čia ne rašytojų ar mokslininkų užduotis, bet lietuvių visuomenininkų, studentų. - Kalbant apie Solženitsyną man užkliuvo jo Gulagų knygoje sakiny: Kodėl lietuvių taip nekenčia rusų? Taip parašyti gali tik grynas rusas Imperialistas, visiškai nežinantis lietuvių tautos istorijos. Net kartais iš okupuotos Lietuvos atvykę lietuvių pasako, kad toks ir toks rusas buvo geras žmogus ir lietuviams palankus. Bet ar talkintų mums atgauti nepriklausomybę? b. d.

PAŽINKIME PRAEITĮ!

HUSAS, HUSITAI IR LIETUVA

Dr. J. JURGINIS

Tarptautinių taikos ir kultūros organizacijų nutarimu, šimt metams 550 metų sukaktis nuo didžiojo čekų humanisto Jano Huso mirties. Pažiūrėję, už kurias ant lauko buvo sudegintas Husas, priklauso ne tik čekų tautos, bet ir visos Europos istorijai. Su Lietuva Husas turi tiesioginių ryšių, kuriuos, sukaktį minint, praveria prisiminti.

Įvedus Lietuvoje krikščionybę, Lietuvos valdovams reikėjo bent nežymią bajoriško jaunimo dalį nukreipti į aukštąsias mokyklas. Krokuvos universitetas dėl savo sunykimo ir dėl to, kad iš pradžių neturėjo teologijos fakulteto, tam reikalui netiko. Teologijos fakultetui atidaryti reikėjo popiežiaus leidimo, kurį Krokuvos universitetas, pavadinęs Jogailos vardu, negreit gavo. Todėl aukštieji dvasininkai, jį žiūrėjo su nepasitikėjimu, įvardami esant jame užslėptą erezijos dvasią.

Lietuvos ir Lenkijos valdovų akys tuomet buvo nukreiptos į Pragę. Į jos universitetą buvo siunčiami mokyti kandidatai, aukštuosius dvasininkus. Lenkijos karaliaus dvaras gimė mintis įsteigti Pragoje universitetą lietuviams skirtą kolegiją. Lietuvių kolegija buvo įkurta prie Betlejaus kopijolės, kurios pamokslininku buvo Janas Husas (1371-1415). Jis dalyvavo kolegijos statuto paruošime ir prie jo pridėjo savo antspaudą. Steigiant kolegiją, Husas buvo magistras, o 1401-1402 metais - laisvųjų menų fakulteto dekanu, 1402-1403 ir 1409-1410 m. - Pragos universiteto rektoriumi. Visai natūralu, kad lietuvių kolegijos studentai virto Huso pasekėjais. Kas tuo metu mokėsi Pragos universitete ir buvo lietuvių kolegijos nariais, nėra išaiškinta. Reikia manyti, kad tos kolegijos vartimas husitais nebuvo atsitiktinis, žinant vėlesnius Lietuvos valstybės ryšius su husitais.

Huso veikloje išskiriami trys periodai. Iki 1409 m. jo pasisakymuose vyraavo patriotiniai motyvai ir tuo pačiu stiprėjo katalikų bažnyčios kritika. Huso išstojimai prieš vokiečių priešpaaudą baigėsi tuo, kad Pragos universitetas perėjo į čekų rankas ir virto signalu patriotiniam judėjimui. Antram Huso veiklos periodui (1409-1412) būdinga tai, kad Husas atsimetė nuo katalikų bažnyčios ir ėmė skieisti Cekijoje uždraustą Vikiilo reformaciją mokyk. Džonas Vikiilas (1330-1384), Oksfordo universiteto teologijos profesorius, pirmas ištvojo prieš duokles popiežiui ir ėmė aiškinti, kad valstybė nepriklauso nuo bažnyčios, o atvirkščiai, bažnyčia turi būti paklusti pasaulietiskai valdžiai, kad bažnyčia neteisėtai valdo daugelį žemių, kurias valstybė gali konfiskuoti. Siūlydamas reformuoti bažnyčią, jis atmetė popiežių ir vyskupų, visuomenų, šventųjų garbinimą, pasipiktis, reikalavo suprastinti apeigas ir pamaldose vartoti ne lotynų, o šnekamąją žmonių kalbą. Su savo pasekėjais jis išvertė Bibliją į anglų kalbą. Vikiilo mokymas rado šalininkų ne tik Anglijoje, bet ir kitose šalyse, ypač Cekijoje.

Zalgirio mūšio laimėjimą 1410 m. Husas sutiko su džiaugsmu. Tas jį padarino tolimiems žygiams. 1412 m. išstodamas prieš indulgencijų pardavinėjimą, jis pradėjo

trečią, paskutinį savo veiklos periodą, pilną persekiojimų, pasibaigusį sudegimu ant laužo. Kai kurie jo mokiniai, ypač Jeronimas Prahiškis (1371-1416), radikaliau pralenkė savo mokytoją.

Huso sukeltas idėjinis maištas netrukus virto husitų revoliuciniu judėjimu. Jo pranašu Lietuvoje buvo Jeronimas Prahiškis, neišsienkančios energijos, žvalaus proto ir puikios iškaltos žmogus. Kada 1410 m. arkivyskupas sudegino Vikiilo raštus, jis iš Betlejaus kopijolės lango pasakė kalbą į minia. Jeronimas Prahiškis buvo pasaulietis, baigęs aukštąjį mokslo magistras. Jis kaip humanistas, pasaulietiškos kultūros šalininkas, stengėsi plėsti mokslo visoje Europoje. Jis profesoriavo Paryžiaus universitete, buvo Kelne, Lankeši Jeruzalėje, Heidelbergo universitete skaitė filosofijos paskaitas. Šis universitetas iš seno turėjo artimų ryšių su Pragos universitetu. Heidelbergo universitete Jeronimas buvo apskaitas Vormso vyskupui, kad paskaitose kėlęs į padanges eretiką Vikiilą ir netinkamai aiškinęs trejybės paslaptį. 1407 m. Jeronimas jau dirbo Pragos universitete. Jis, kaip ir Husas, džiaugėsi kryžiuočių suirutinimu Zalgirio mūšyje.

1412 m. gegužės mėnesį į Cekiją buvo atvežta popiežiaus bulė, skelbianti atfildus. Karalius Vaclovas atfildus skelbti leido, nes iš to tikėjosi pajamų. Arkivyskupas ir teologijos fakultetas pasisakė už atfildus (indulgencijas). Prieš jų pardavinėjimą griežtai pasisakė J. Husas, Jeronimas Prahiškis ir jų vienminčiai. Norėdamas patraukti į savo pusę čekus, Husas prie visų bažnyčių bei visuomenų durų prikėlė kvietimą į disputą dėl atfildų. Jeronimas jame irgi dalyvavo ir tiek sujaudino studentus, kad disputas virto tikra demonstracija prieš popiežių ir jo rėmėjus.

Po dviejų savaitių Praha matė tokį valdą: gatvės mergina aprėngtas studentas, apsikabinę atfildus skelbiančios - popiežiaus bulėmis, lydimas pokštus kretiančios studentų ir miestiečių minios, važiuo aukštame vežime per miestą pro arkivyskupo ir karaliaus rūmus. Karolio aikštėje eisena sustojo, studentai bules sukrovė ant laužo ir sudegino. Tai buvo tarsi atsakymas į prieš duokles metus toje pat vietoje sudegintus Vikiilo raštus.

Tais pačiais metais popiežius įsakė paskelbti Husui ekskomuniką. Įsakyme rašoma: jei per 20 dienų jis nepaklustų ir nenusižemintų, ekskomuniką būsianti praplėsta ant visų, kas su juo bendraus, o jo gyvenamajai vietai uždedamas interdiktas ir todėl Betlejaus kopijolė turi būti nugriauta. Vokiečiai kėsinosi ją nugriauti, bet studentų buvo jėga atremti. Husas nusižemė, ekskomuniką su interdiktu paskelbė neteisėtais ir kas sekma dienis Betlejaus kopijolėje sakė pamokslus. Karaliui parėmus popiežių, Husui ir Jeronimui teko apiešiti Pragę. Husas išvyko telti su šalininkų kitose Cekijos miestuose, o Jeronimas 1413 m. atvyko į Lietuvą, ne kuriais kitišais, o reformacijos skleidimo tikslais. Jį priėmė savo dvaru Vytautas. Tai galėjo būti Vilniuje arba Trakuose.

Tų pačių metų balandžio mėn. Jeronimas drauge su Vytautu lankėsi Vitebske. Vytauto pasikiti išėjusios dvi procesijos: katalikų ir pravoslavų. Jeronimas fada išėjęs iš Vytauto palydovu būrio ir prisidėjęs ne prie katalikų, o prie pravoslavų procesijos, tuo parodydamas, kad pravoslavus labiau gerbia. Po to Jeronimą pasikvietė Vilniaus vyskupas ir stengėsi paveikti, kad jis neskeltų, jog pravoslavai geresni krikščionys. Kaip sakoma Konstancos suvažiavimo kaltinamajame akte, Jeronimas perkaltė nesidavęs ir likęs prie savo klaidų. Lietuvos valstybėje Jeronimas Prahiškis išbuvo apie metus laiko. Iš Lietuvos jis grįžo į Pragę.

Husą suėmus, Jeronimas, besistengdamas jam padėti, pats pateko į popiežiaus inkvizitorijų rankas. Dvejuis metais jie laikė jį kalėjime, reikalaujanti pasmerkti savo draugą Husą ir išsižadėti erezijos. Po Huso nužudymo, pamatęs, kad ir jo toks pat likimas laukia, 1415 m. rug - sėjo 12 d. Jeronimas suikio atlikti tai, ko iš jo reikalavo: pareikšti, kad Husas buvo eretikas ir pasmerktas teisngai. Už tai jam buvo pažadėta laisvė. Pasirašęs tokį pareiškimą, ketelė mėnesių Jeronimas tytyje kaip žemė, neatsakinėjo į klausimus ir su nieku nekalbėjo. Po to paprašė, kad jį ištauktų į Konstancos bažnytinio susirinkimo viešą posėdį ir leistų kalbėti, tada jis atsakydams į visus teisėjų klausimus. 1416 m. gegužės 23 d. pasiklausyti jo kalbos susirinko beveik visi bažnytinio suvažiavimo dalyviai.

Jeronimas pasakė ugningą, savo turiniu ir forma visur sužavėjusią kalbą. Jis prisipažino kiręs vienuoliui antausį ir ne kartą gynęsis kalaviju. Jis išbarstė vienuolio pardavinėjamas relikvijas, rašes ir platinę piktas epigramas. Jis atvirai pasakė, ką veikęs ir dėl ko veikęs ir kad dėl to nė kiek nesigailis. Iš viso savo gyvenimo galįs tik vieno dalyko, būtent: kad pastatytas akis į akį su mirtimi, sutikęs atsidavti savo draugo Huso ir jį pasmerkti. Tai buvęs didžiausias jo nusikaltimas, kurio negalįs sau atleisti. Visa kita, ką jis yra skėbęs žodžiu, raštu ar veiksmu, yra jam šventa tiesa. Šia kalba Jeronimas Prahiškis galutinai buvo supilti į Reinę.

Apie tai, kokius pėdsakus Jeronimas Prahiškis paliko Lietuvoje, šaltinių beveik nėra. Yra tik viena kita užuominą, bet gana reikšminga. 1417 m. gegužės 16 d. Turti vyskupas prikaltojo Vytautui, kad jo dvaras esą proteguojami husitai. Vienas čekas riteris, net pačiam Vytautui girdint, išdrįsęs viešai kalbėti, kad Husas pasmerktas ir nužudytas neteisngai.

Nužudžius Husą ir Jeronimą Prahiškį, Lietuvos santykiai su husitais nepasibaigė. 1420-1422 m. prasidėjo politinis karinis bendradarbiavimas, nukreiptas prieš kryžiuočių ordną ir jo rėmėją imperatorių Sigismundą. 1421 m. sausio mėn. husitų atstovai lankėsi Lietuvoje. Varėnoje juos priėmė Jogaila ir Vytautas. Cekų pasiuntiniai oficialiai pasiūlė Cekijos karinę jogailai arba Vytautui.

Lietuvoje katalikų bažnyčios, aršaus husitų priešo, įtaka buvo daug mažesnė negu Lenkijoje, todėl Vytautas galėjo laisviau elgtis, svarstydamas jį pasiūlymą. Vytautas užstojo husitus ir savo vietininkų į Cekiją pasiuntė Zygimantą Kaributą. Zygijui į Cekiją buvo samdomi savanoriai, prijaudę husitams. Atvyginiais jiems buvo mokamas iš Lietuvos valstybės išdo. Į Zygimanto Kaributo kariuomenę įstojo apie 5000 žmonių. Per Silėziją ir Moraviją jis nužygiojo į Cekiją ir husitų buvo pri-

Janas Husas

pažintas aukščiausia valdžia, Vytauto vietininku, Imperatoriaus Sigismundo prašomas, popiežius Martinus V pareikalavo iš Vytauto, kad jis tuojau atšauktų Kaributą iš Cekijos. Už nepaklausymą grąsino išeikimu ir kryžiaus karu.

Sąjunga su Cekijos husitais turėjo didelę reikšmę, nes Lietuva ir Lenkija tuomet rengėsi karui prieš kryžiuočių ordną ir 1422 m. tą karą pradėjo. Imperatoriaus dėl Cekijoje esančios Lietuvos kariuomenės ir ginkluotų husitų negalėjo ordnui padėti. Kryžiuočiai buvo priversti prašyti taikos. Taika buvo padaryta jų pačių metų rug - sėjo mėn. Mėne. ir taikos sutartį buvo įrašyta, kad Vytautas atšauktų Kaributą iš Cekijos. Kaributui nepasisekė apjungti visus čekus, pasidalijusius į taboritus ir taurininkus (kairiuosius ir dešiniuosius) ir jų judėjimą padaryti grynai nacionaliniu. 1423 m. kovo mėn. jis išvyko iš Cekijos. Ši sąjunga padarė husitus ne tik politiniais, bet ir idėjiniais Lietuvos sąjungininkais. Greičiausiai ne atsitiktinumu buvo tas, kad XVI a. pradžioje, vos tik prasidėjus Vokietijoje Liuterio reformacijai, Vilniuje, šv. Onos bažnyčioje atsirado pamokslininkai, kurie dėstė husitų išpopuliarintas Džono Vikiilo pažiūras. Iš to reikia padaryti išvadą, kad Cekijos husitai prisidėjo prie Lietuvos dirvos parengimo renesansui, humanizmui ir reformacijai, o tai turėjo nemažos reikšmės lietuvių kultūros istorijai.

"Mokslas ir Gyvenimas"

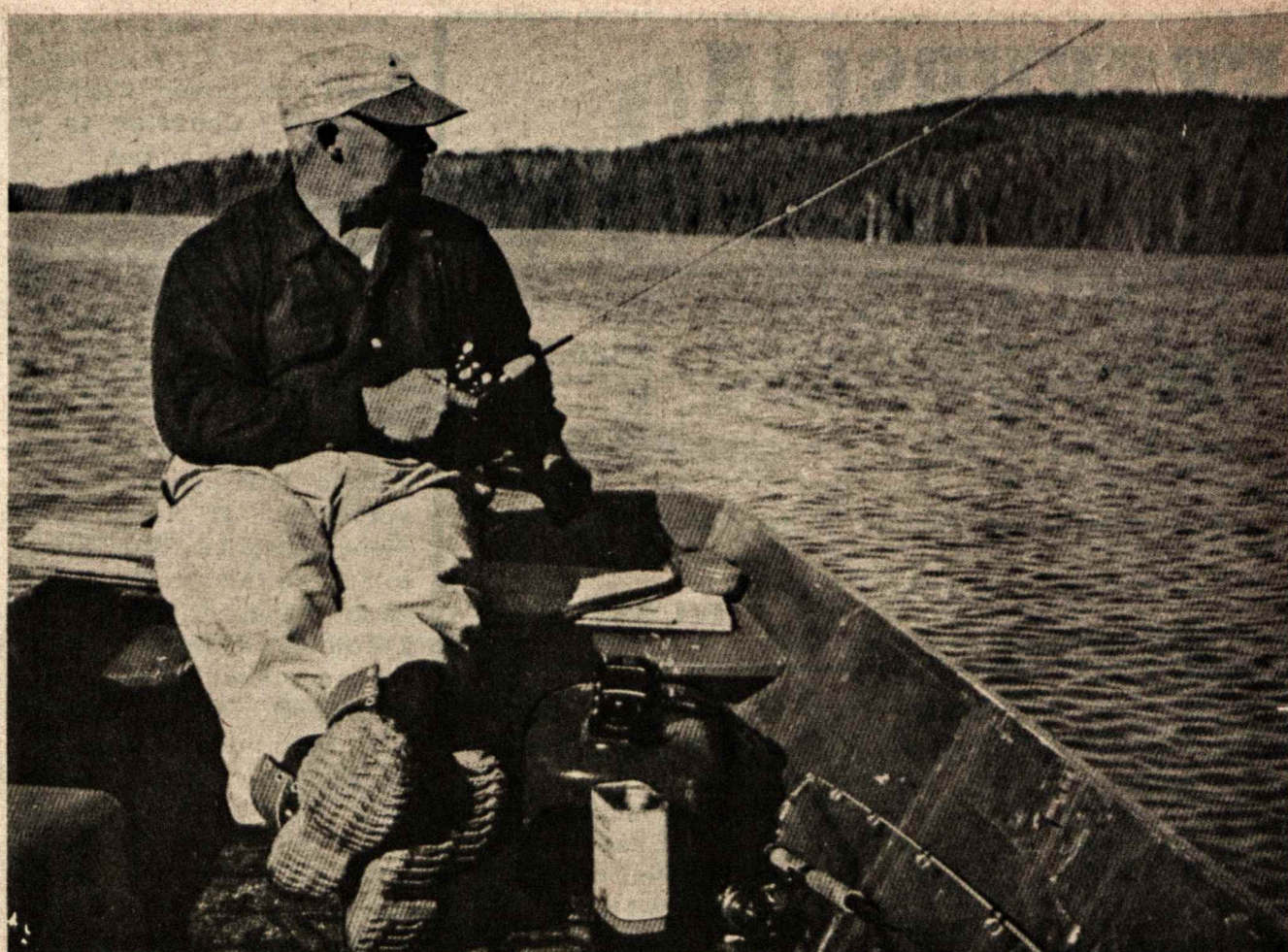
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

MEŠKERIOJIMAS

B. Vaičaitis

(Pradžia 21 numeryje) pavadėlis, kurio antgale ga-
Kad jaukas būtų prie dug-
no, reikia ant mono šniūro
aple 15 colių nuo žuvytės už-
dėti šatrią. Nuskendus iki
dugno reikia pasiruošti kir-
timui ir šniūras privalo bū-
ti visą laiką įtemptas. Taip
meškeriojant būk visuomet
užlaikyti stovįje, kar-
telės negalima nei į laivą ar
ant kranto pasidėti. Walleye
nučiulps žuvytę nuo kabliu-
ko, jeigu pradėjus nešti šniū-
rą tuojaus nepakirsti kabliu-
ko į žuvytės burną. Truk-
telėjimas turėtų būti staigus.
Neturint gyvų žuvyčių, ga-
lima naudoti negyvas, sūdy-
tas šviežias arba didelius
naktinius sliokus. Tam rei-
kalui panaudojama skirtinga
meškeriojimo technika.
Upėse ir srauniamė vande-
nyje sūdytom šviežiom žuvy-
tėm galima neblogiau prisi-
meškerioti limitą walleyes,
negu gyvas žuvytes naudo-
jant. Čia aprašysiu vieną
paslaptį.
Imama monofilament šniū-
ras 10 lbs. stiprumo ir gale
įrišamas barabanėlis su spi-
ruokliu. Už spiruoklio užka-
binamas svoris tinkamo di-
dumo, kad tik vos šniūrą nu-
skandintų iki dugno. Prie to
paties spiruoklio / svirvel /
prikabinama 8 lbs. stiprumo

žuvytę užkabinti ant kabliuko.
Jeigu meškerę įmetus lau-
kiama kol žuvis pagriebs
jauką, tai minova perduria-
ma kabliuku prie pelėko per
vidurį ir antrą kartą įsmel-
giamas kalbiukas netoli gal-
vos per žuvytę klaurai. Taip
kad kabliuko viršūnė palin-
kusi būtų uodegos pusėn. Ry-
jant, nuo galvos kabliukas
neduria žuvelį į burną, bet
meškeriojant patraukus
staigiai šniūrą, kabliukas
įsikerta burnon.
Kada ir ežere jaukas nepa-
liekama gulėti ramiai vande-
nyje, bet ja nuolat kilnojama
nuo dugno, kad jaukas būtų
žuvies pastebėtas, tiksliau
kabliuką iškisti pro burną,
išvesti lauk pro žandus ir
įsmelti į žuvytės šoną. Su
kartele kilnojant jauką nuo
dugno, susidaro vaidyba lyg
minova guli ant dugno su-
želsta ir protarpiais bando
pakilti ir pabėgti, todėl pra-
plaukianti žuvis atkreipia dė-
mesį. Kilnojant su meškerės
viršūne jauką nuo dugno, sėk-
mingesnis meškeriojimas,
negu ramiai laukti įmetus
jauką kol walleyes užkibs.
Čia aprašyta walleyes meš-
keriojimo metodai nevisuo-
met sėkmingi kaip ateina
karščiai ir užšyla vanduo.
Šiltas ir skaidrus vanduo, be-
veik statmenai spiginant sau-
lei iš mėlynos dangaus, wal-

leye suvaro į gūlmas prie
paskendusių uolų ir esančių
vandeninyje šaltinių. Ten rei-
kalinga meškerioti. B.d.

montreal

- Aušros Vartų parapijos 25 metų sukakties dalinys mi-
nėjimas įvyks rugsėjo mė-
nesio 7 d.
- Haroldas Šimkus priimtas
i medicinos fakultetą McGill

Jo vyresnysis medicinos fakultetą.
brolis jau keli metai studi-
juoja mediciną tame pačiame
universitete. Jos brolis dr. A.V. Pavl-
• Virginija Gudaitė priimta laisvą atidare savo kabinetą
i Nova Scotia universitetą, i Cowansville, P.Q.

V. Bačenai All Seasons Travel, B.D.
2224 DUNDAS STREET W., TORONTO, ONTARIO
Visais kelių reikalais
betkur pasaulijje skambinti
tel. 533-3531

LITUVA (iki 60% SIUNTINIAMS I)
Medžiaga suknelėms - Crimlens, kostiumams ir svarkams - šimtaprocentinė rūšis -
pusė kainos.
• Angliška medžiaga 100% vilnonė. Vilnonė arba polyestero - nuolaida iki 60%.
• Skarelės vilnonės arba silkinės ir naujausios piešiniai.
• Megztukai, golfai ir pulaveriniai - didžiausias pasirinkimas specialiais
kainomis.
• Moteriški paltonai - Borgono (art. fur) įvairaus dydžio tik \$49.00.
• Vyriški megzti marškiniai (kanadiški) - pusė kainos. Taipgi, daugybė
kitų daiktų, reikalingų Lietuvoje.
Siuntinius siunčiame paprastu ir oro paštu. Priimame užsakymus automobiliams,
žaidytuvams, televizijoms, pinigų Certificate ir kt. (Turime 22 metų patirtį).
Prašome užsinti ir įsitikinti.
A.B.C. PARCEL SERVICE, 3891 St. Lawrence Blvd.,
Montreal, P.Q. H2W 1X9. Tel. 844-9098.

Highland Auto Body

611 Lafleur Ave., LaSalle. - Tel. 366-7281

- ATLIKAME AUTOMOBILIŲ ĮSĖRĖS (Body) TAISYMO
IR DAŽYMO, BEI KITUS MECHANINIUS DARBUS.
(Lietuviams duodame specialią nuolaidą)
- APTARNAUJAME GAZOLINO IR ALYVOS
PRODUKTAIS.

SAVININKAI: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252.

Dr. A. S. Popieraičio žmonos Mary MYLIMAM TĖVELIUI
mirus, nuoširdi užuojauta dukteriai su vyru ir jų šeimai,
ir visiems artimiesiems -
Olga ir Leonas Gureckai su
šeima

Pharmacie BRONX PARK Pharmacy

LEO RATNER, B.P.H. L. PH.
NIEKO NEKAINUOJANTIS IR GREITAS
PRISTATYMAS
VEIKIANTI PAŠTO ĮSTAIGA
7576 CENTRALE - LASALLE - 365-0770

FREE SHOP AT HOME

Carpet Sales & Installation
Harding - Bigelow - Celanese - Kraus
- Burlington - Venture -
William Dicks

PARDUODU žemomis kainomis ir pats kilimais iškloju
gyvenamus namus bei komercines patalpas (darbas tik
\$1,75 už kv. jardą).

- Mano specialybė ir laiptu bei sienu išklojimas.
- Padarau madingus pakėitimus.
- Pristatau į namus pavyzdžius.
- Padarau išmatavimus ir
įkainavimus nemokamai.

Skambinkite tel: 768-6780 - 7962

LEFEBVRE & ROBERT

AMEUBLEMENT - FURNITURE INC.
PARDAVIMAS

ĮVAIRIŲ
BALDŲ
PER
KRAUTUVĖS
3
AUKŠTUS

- Užeiškite ir įsitikinsite, kad imonėje baldai yra
aukštos kokybės ir prieinamos kainomis.
- Didelis pasirinkimas ir malonus patarnavimas.

7635 CENTRALE 4e AVENUE LASALLE 363-3887
7643 CENTRALE 366-1282 (DECORATION)

Ron - Arūnas Mockus.

WOODLAND-AUTOMOBILE LTD.

8550 BOUL. NEWMAN BLVD.,
LASALLE
363-7424

CHRYSLER - CORDOBA - PLYMOUTH -
DUSTER - FURY - GRON FURY

DIDELIS PASIRINKIMAS CHRYSLER
GAMYBOS AUTOMOBILIŲ, NAUJŲ IR
VARTOTŲ. YPATINGAI PRIEINAMO-
MIS KAINOMIS IR PO PARDAVIMO -
GARANTUOTU APTARNAVIMU.

Kreiptis pas agentūros atstovą (Ron)
Arūna Mocku.

NAUJI IR REMODELIUOTI
KAILINIAI, KEPURĖS,
STOLĖS IR KITI
IŠDIRBINIAI.

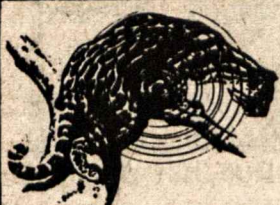
Taip pat priimu apsaugai (storage). Viskam kainos
prieinamos - fabriko. Skambinkite į dirbtuvę 845-2912

W. LAPENAT

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Ivairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas
atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Taip pat
INTERNATIONAL dažų išpardavimas - tel. 366-6237/3896

JUOZAS GRAŽYS

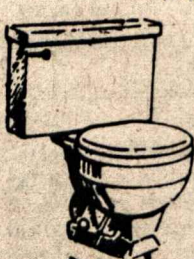
Kailių siuvėjas

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laiką saugojimas
(Storage)

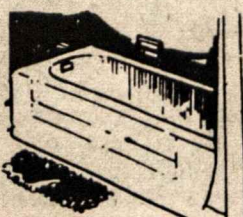
6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

Jetté & Frère Ltée

Viskas moderniems namams!

Visi kiti vandentiekio ir
šildymo taisymai ir nauji
irenginiai. Gazinių prie-
monių pardavimas ir iren-
gimas. Atstovaujame -
Hydro-Quebec išnuoma-
vimui karšto vandens tie-
kimą. Veltui įkainavimas.
Plumbing & Heating kontraktoriai.

140 - 2e AVENUE
LASALLE, 366-0330

FUNERAL HOME

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 MAPLE BLVD.
CHATEAUGUAY
TEL. 691-4760

5784 VERDUN AVE.
VERDUN, QUEBEC
TEL. 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

ROBERT RICHER

TEL. 365-6111
RES. 366-0066

PIRKIMAS
PARDAVIMAS
PASKOLOS

VERTINIMAI
NEKILNOJAMO TURTO
PASKOLOS

Visakeriopi kiti patarnavimai
Immeubles RICHER Realities Enrg.
COURTIER - BROKER

7687 CENTRALE
SUITE 301
LASALLE, QUE.
H8P 1L7

366-7818

LAURENT DAIGLE

PARDAVIMAS:
Chrysler • Monaco • Charger • Dodge • Dart
Sport • Swinger • Special • Sedan • Trucks
7635 Boul. Lasalle, LaSalle, P.Q.

Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išsėrė (Body) taisymas ir
dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės -
De La Verendrye, pr'e Lapierre vandens kanalo. Tel. 365-3364.

EKSKURSIJA LIETUVON

- penkios naktys Vilniuje • trys naktys Vienoje
- dvi naktys Maskvoje • keturios naktys Romoje

Rugsėjo 25 – spalio 8 – \$820.00
(aštuonios dienos)

Lapkričio 6-14 – \$720.00
(aštuonios dienos)

- penkios naktys Vilniuje • dvi naktys Vienoje

Skambinti: V. BAČENAS,
All Seasons Travel, B.D. tel. 533-3531

MONTREALIO LIETUVIŲ
ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA
ruošiasi naujam darbo se-
zonui ir praneša:

1/ Jau pradėdami registruoti
nauji mokiniai. Prašome
nedelsti ir pranešti.

2/ Planuojamas Lituanistinis
Seminaras mokiniams,
baigusiems Lituanistinę Mo-
kyklą. Besidomintieji, pra-
neškite truzsregistruokite.

3/ Šiais mokslo metais pla-
nuojama suorganizuoti kur-
sus būsimiems lituanistinės

mokyklos mokytojams. No-
rintieji lankyti- užsiregis-
truokite.

4/ Numatoma suorganizuoti
ir specialią klasę vaikams,
kurie lietuviškai nekalba. La-
bai svarbu, kad tėvai nepa-
gallėtų pastangų duoti jiems
retos progos pramokti kal-
bą.

REGISTRUOTIS prašome,
kaip galima greičiau, pas
Mokyklos Vedėją Moniką
JONYNIENĘ, tel.: 489-2106.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojiui
tik už \$5.00 metams!

Prašome iškirsti ir prisiųsti
su virš nurodytu
prenumeratos
mokesčiu.

(Pavardė ir vardas)

(Tikslus adresas)

BEAULIEU, GARNEAU, CRÉTE
Conseillers juridiques - Title Attorneys

Robert Beaulieu
NOTAIRE - NOTARY

Nuolatinių patarnauju LaSalle miesto savivaldybei, LaSalle
Case- Popular bankeliui. Visiems kitiems, kurie tikl mane
kreipiasi, jų tarpe ir lietuviams.

5567 VERDUN, VERDUN 781-3411

8702 CENTRALE, LASALLE 366-6474

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas

1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

GERA PROGA

Puikiai įrengta ir net kilimu iškloti
NL redakcijos žemutinė patalpa. Iš-
nuomuojama susirinkimams bei kiti-
iems reikalingams.

*Litūda man, kai skaito mane
neapmokek - laikraštis*

DR. V. GIRIŪNIENĖ
Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
MONTREAL
TEL. 255-3536

DR. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų gydytoja

1410 GUY STREET
SUITE 11-12
MONTREAL P.Q.

Tel. 932-6662; namų 737-9681

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(c)

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

PHARMACIE
Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

7626 CENTRALE LASALLE 366-9742

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

606 Cathcart (prie Phillips Square), Suite 405,
Montreal, P.Q. - Tel: 875-6446, namų 678-3660.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064

Mokslas pradedamas rug-
sėjo man. 20 d., 9 val. ryto,
senose patalpose- Cherrler
mokykloje/ Cherrler ir St.
Hubert gatvių kampas/.

BALTIJOS STOVYKLA
PRAEJO LABAI SĖKMINGAI
Nuo liepos 26 iki rugpjė-
čio 10 d., dvi savaites sto-
vyklavo mūsų skautų-skau-
čių ir svečių 65 žmonių bū-
rys. Beveik visą laiką oras
buvo puikus. Dėvulius nepa-
gallėjo jaunimėliui saulės
spindulių, ir labai karštų
dienų pasitalkė. Stovyklau-
tojai visą laiką puškenos e-
žero bangose, tik nosytės
kyšojo iš vandens. Ir apeti-
tas buvo labai geras-raginti
ir prašyti nerelkėjo. Šuma-
nlos šeiminių M. Kasper-
avičienės valgis buvo įval-
rus, gerai paruoštas.

Vieną karštą dieną šelmi-
ninkė susigalvojo iškepti-
kūgelį. Jai bulves besikutant
pristatė jai į pagalbą bul-
vių skusti iš miško atėjusi
meška. Na, stovyklautojams
tai buvo džiaugsmo, balmės
ir juoko, buvo ir darbo kol
išprašė neprašytą viešnią.

Juozas Liukaitis su Roxen Maikowski sutuoktinių proga prie Ausros Vartų
bažnyčios. Dešinėje jaunojo tėvai Juozas ir M. Liukaitiai ir kairėje jauno-
sios motina.

Klekvieną vakarą buvo kū-
renamas laužas su progra-
ma: deklamacijos, dainos,
šokiai ir kitokios prašmat-
nybės. Po atviro dangum,
pirmus du sekmadmenius, pa-
maldas atlaikė Tėv. J. Kubi-
lius, pasakydamas pritalky-
tą jaunimui pamokslą. Užda-
rant stovyklą, kapellonas
Tėv. S. Kulbis laukė mišias.

Skautai pamaldų metu gra-
žiai giedoję.

Mergaičių komendantė bu-
vo Audra Žurkevičiūtė-ber-
nukų- Romas Otto. Skaut.
Elė Jurgutienė globojo ma-
žuosius pipirtukus paukšty-
tes ir viliukus, padėdant
skaut. Romul Verbylį.

Dėka gerų prižiūrėtojų,
švara ir tvarka buvo pavyz-
dinga.

Tiklu, kad vaikučiai labai
dėkingi savo tėveliams, ge-
rai šeiminiškai, puikiems va-
dovams ir visiems gerada-

rams.

Viską matė ir užrašė

Baltijos Žuvėdra

• Vanda Renkytė ir Kristi
Vošleal su vaikais buvo iš-
vykę atostogų tris savaites
į Austriją-Tyrolį. Lankėsi
Alpių kalnuose, Šveicarijoje,
Italijoje ir Jugoslavijoje. Sako,
Jugoslavija jau gerokai prā-
lenkusi Kubą: Jugoslavijoje
prie tualetų gauni du pople-
rėtus, bet reikia duoti "tūpą"
šilingą/Kuboj gauni tik vie-
ną/...

Vandos motinos gimtadienio
proga Kriščiūšaus šelma
suruošė koncertą: visi šel-
moje muzikalūs, groja plano
smulku, klarnetu, akordeona,
trombonu.

Atostogaudami
išmoko ir tyroliškal dainuoti.

• Helmutas Renkys/Jis yra
Pascal vyr. prekių užpirka-
jas/ su šelma buvo išvykęs
prie Atlanto vandenyno
dvilim savaitėm. Atostogo-
mis labai patenkinti- nudegę
ir sultesėję...

• Jonas ir Regina Išganai-
čiai persikėlė gyventi į To-
ronto. Turima žinių, kad
naujas torontietis pradėjo
dirbti Lietuvių Namuose.

• Marytė Vyšniauskaitė iš
Punsko atvyko pas Keršius,
Verdune.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)

• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTI
IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!

• NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS
AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!

• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI,
IR SU IŠIMTIMI JUMS,
PASITARNAUS!

• UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE!
PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU

Managieriu
LEO GURECKAS

mw montreal west automobile
11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

Royal Trust

Atstovas J. Skučas,
6966 Terrasse Sagamo, Montreal, Que. H1S 2G1.
Tel. 354-0360, namų 722-9663.

PATARNAVIMAS NEKILNOJAMO TURTO
PIRKIME - PARDAVIME
(Specialybė - sklypai ir žemė)

TRUST GÉNÉRAL DU CANADA

3270 Boul. Langelier, Montreal, P.Q. H1N 3A7

PIRKTI AR PARDUOTI

NEKILNOJAMĄ TURTĄ PADĖS JUMS

V. PĖTERAITIS

254-4566 / Namų - 721-0614

GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI?

NAMAI - APARTMENTAI - ŽEMĖ - PASKOLOS

D.N. BALT - BALTRUKONIS
Sylka Realities Inc.

445 Jean Talon West, Suite 305,
Tel: 273-3442, 273-9181, 737-0844.

Foto E.M.L.S.
Sistema.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas

CENTRE AUTO CLINIC

261 St. John's Road

POINTE-CLAIRE SHOPPING CENTRE

697-3333

AUSTIN • TRIUMPH

PASINAUDOKITE PRITYRUSIU MŪSŲ
PASITARNAVIMU!

RENDELL'S AUTO REPAIRS

GENERAL MECHANICAL REPAIRS
TUNE UPS, BRAKES
MOTOR & TRANSMISSION, ETC.

TEL.: 636-6417

735 LAKESHORE DRIVE
DORVAL

NESITIKĖTOS - ŠIŲ DIENŲ KAINOS

4 AMC

PAPYDYS:

HORNET 1975

2 durų sedan 6 cilindrių
reguliariu įrengimu
pagrindinė kaina

GREMLIN 1975

6 cilindrių 232 p.c.
reguliariu įrengimu
pagrindinė kaina

MŪSŲ FIRMA
NUOŠIRDŽIAI
JUMS
PASITARNAUS!

MATADOR 1975

2 durų coupé 6 cilindrių
reguliariu įrengimu
pagrindinė kaina

PASIKALBĖKITE SU MANAGER - ABE BASERMAN

1 - nesudėtinga, bet tvirta

2 - 100% 12 mėn. arba 12,000

mylių/fabrikinė garantija

3 - inspekciniai 37 patikrinimai

pagrindinių dalių

4 - speciali apsauga važinėjimo

St. Lambert
AUTOMOBILE LIMITED

860 Taschereau, Greenfield Park

676-7901

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas

Taupomasis s-tas

Term. ind. 1 m.

Term. ind. - 2 m.

Term. ind. - 3 m.

8.0%

8.0%

8.5%

9.0%

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės

Nekiln. turto

Cekių kredito

Investicines nuo

10.5%

10.25%

12.0%

11.5%

Duoda nemokamą gyvybės apdrau-
dą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000
už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečia-
dieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki
8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama
vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius sa-
vaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6
iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.